

19. 6. 2014

Veďte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Příslušnost k rozhodování ve věci rodičovské odpovědnosti s mezinárodním prvkem

V poslední době se díky čím dál častěji uzavíraným manželstvím, kdy jeden z manželů je cizinec, setkáváme s řešením právních věcí týkajících se péče a výživy k nezletilým dětem s mezinárodním prvkem. Bohužel národnostní rozdíly ve vztazích s sebou přináší i různorodost vyplývající z odlišných životních představ o fungování rodiny obecně a výchově nezletilých dětí. Často dochází k situaci, kdy jeden z rodičů po větších či menších neshodách nezletilé dítě bez souhlasu druhého rodiče přemístí nebo zadrží v jiném státě.

Moreno Vlk & Asociados
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘE / ABOGADOS / ATTORNEYS AT LAW
PRAHA MADRID BRATISLAVA

Zpravidla tímto státem bývá domovský stát rodiče, kam dítě dřív jezdilo pouze na návštěvy za prarodiči párkrát do roka a dítě je ze dne na den vytrženo z místa jeho obvyklého bydliště, z běžného rodinného života. Tímto způsobem nezletilý přichází o péči obou rodičů. Způsob, jakým se stanoví příslušný soud k rozhodování ve věci péče a výživy o nezletilého, určuje Nařízení ES č. 2201/2003.

V případě, že k této situaci dojde a rodič se obrátí s návrhem o úpravu výživy a výchovy na tuzemský soud, zákon hovoří jasně. Soud při rozhodování ve věci péče o nezletilé postupuje z úřední povinnosti a v zájmu nezletilého dítěte. Místně příslušným soudem ve věcech péče o nezletilé s mezinárodním prvkem je soud, kde se nachází obvyklé bydliště nezletilého. Obvyklé bydliště dítěte podle čl. 8 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 musí být vykládáno v tom smyslu, že toto bydliště odpovídá místu, které vykazuje určitou integraci dítěte v rámci sociálního a rodinného prostředí. Za tímto účelem musí být přihlédnuto zejména k trvání, pravidelnosti, podmínkám a důvodům pobytu na území jiného členského státu a přestěhování rodiny do tohoto státu, ke státní příslušnosti dítěte, k místu a podmínkám školní docházky, k jazykovým znalostem, jakož i k rodinným a sociálním vazbám dítěte v uvedeném státě (sp.zn. 30 Cdo 2244/2011). Místní příslušnost soud zkoumá na začátku řízení jako podmínku řízení a pokud soud dospěje k názoru, že je místně příslušný k rozhodování ve věci, další průběh řízení, co se týče místní příslušnosti soudu k rozhodování, se řídí zásadou perpetuatio fori.

V praxi se ovšem bohužel setkáváme s případy, kdy soud s rozhodováním v meritu věci s mezinárodním prvkem otálí. Pokud ovšem dochází v řízení, objektivně se samozřejmě kritéria pro určení obvyklého bydliště nezletilého mohou měnit v závislosti na tom, kde, míněno v péči kterého z rodičů, dítě momentálně pobývá. V důsledku toho by se mohlo zdát, že zcela nesmyslně dostává prostor ten z rodičů, který má dítě momentálně v péči k tomu, aby se mylně mohl domnívat, že z důvodu vhodnosti je možno místní příslušnost přenést i po zahájení řízení v souladu s čl. 15 Nařízení, č. 2201/2003, což se snaží rodič zpravidla odůvodnit tak, že podmínky pro vedení řízení se prakticky změnil. Soud ve státě původního obvyklého bydliště nezletilého může tedy ztratit výhodu nejužšího vztahu k poměrům dítěte. Postup podle čl. 15 Nařízení č. 2201/2003 by měl ovšem být možností zcela ojedinělou a nikoliv pravidlem. Je však zcela v rozporu s účelem čl. 15 Nařízení, aby se v

průběhu řízení soud zkoumal podmínky řízení. Vlivem dlouhého trvání řízení nemohou být takto dítě ani jeho rodič kráceni na svých právech na styk a na svém právu na rozhodování zákonným soudcem, což představuje garanci nezávislého a nestranného rozhodování. Listina základních práv a svobod jasně stanoví, že nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci a že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon. Součástí práva na zákonného soudce jsou požadavky na dodržení zákonného vymezení věcné, funkční a místní příslušnosti soudu. Pokud by během již zahájeného řízení tedy docházelo k přenášení místní příslušnosti, bylo by právo na zákonného soudce nezletilému odejmuto a nemohlo by se takovéto rozhodnutí považovat za rozhodnutí v zájmu nezletilého, když toto by bylo jednoznačně v rozporu se základními právy zaručenými Listinou základních práv a svobod a zájem dítěte je v souladu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva zájmem prvotním.

Prostředek přenést příslušnost ve věci péče o nezletilé s mezinárodním prvkem z důvodu vhodnosti daná Nařízením č. 2201/2003 by se měl použít zcela ojedinele a tam, kde podmínky pro její využití nebyly vytvořeny „uměle“ časovými průtahy v řízení.

Mgr. Hana Sychrová,
advokátní koncipientka

[Moreno Vlk & Asociados](#)
advokátní kancelář

Sokolovská 32/22
186 00 Praha 8

Tel.: +420 224 818 736

Fax: +420 224 818 736

e-mail: praha@moreno-vlk.eu

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)

- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)